

Tárgytematika / Course Description**Szociális és gyermekvédelmi ismeretek****AKLS_SSTM158****Tárgyfelelős neve /****Teacher's name:** dr. Puli Edit**Félév / Semester:** 2021/22/1**Beszámolási forma /****Assesment:** Vizsga**Tárgy heti óraszám /****Teaching hours(week):** 0/0/0**Tárgy féléves óraszám /****Teaching hours(sem.):** 12/0/0**OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE**

A Szociális és gyermekvédelmi ismeretek tantárgy a képzés 1. félévében a szakmai törzsanyag ismeretcsoportban helyezkedik el, így hangsúlya erős, vizsgával zárul. A leendő, képzett iskolai szociális segítők számára olyan rendszerszemléletű tudásokat ad, amelyeket a napi gyakorlatban szükségszerű használniuk ahhoz, hogy a család/gyermek/pedagógus háromszögben tudjanak hatékony munkát végezni. A szociális ellátórendszer ismerete mind a pénzübeli, természetbeni ellátások, mind pedig a szociális alapszolgáltatások, mind a szakosított ellátások szintjén elemi elvárása kurzusnak. A munkához közvetlenül kapcsolódó gyermekvédelmi rendszer megismerése ugyanilyen erejű kötelezettsége a leendő szakembereknek: ismerniük kell a pénzübeli, természetbeni ellátásokat, a gyermekjóléti alapellátásokat és a szakosított ellátásokat is. Természetesen az óraszám korlátain belül az előadások a két alrendszer legfontosabb, a gyakorlati segítő tevékenységhez közvetlenül is kapcsolódó elméleti-gyakorlati tudásokra koncentrálnak, és végig megtartja a rendszerszemlélet, az intra- és interprofesszionális együttműködés fókuszpontjait.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

1.hét	Iskolai szociális munka és szociálpolitika: definíciók, alapelvek, technikák és értékek. Az iskolai szociális munkás szakember kompetenciái a szociálpolitikában.
2.hét	Szociális szükségletek és szociális problémák a társadalomban. Szociális szükségletek és szociális problémák az óvodában és az iskolában - amikor "bejön" a szociális probléma a közoktatási intézményekbe.
3.hét	A szociális ellátórendszer legtagabb értelmezése, alrendszerek és kapcsolódási pontjaik - a rendszerszemlélet fontossága az iskolai szociális munkában.
4.hét	A 'szociális törvény' alapvető jellemzői, szerkezete, tartalma. Pénzübeli és természetbeni ellátások a 'szociális törvényben', a segélyezési rendszer átalakulása 2015-2020.
5.hét	Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás és nappali ellátás - kapcsolódás az iskolai szociális munkához.
6.hét	Szociális alapszolgáltatások: támogató szolgáltatás, közösségi ellátások, falu-és tanyagondnoki szolgáltatás, utcai szociális munka - kapcsolódás az iskolai szociális munkához.
7.hét	Szociális alapszolgáltatások: családsegítés az integrált ellátási formában - kapcsolódás az iskolai szociális munkához.
8.hét	Szakosított elátási formák: célcsoportok, intézménytípusok - kapcsolódás az iskolai szociális munkához.

9.hét	A 'gyermekvédelmi törvény' alapvető jellemzői, szerkezete, tartalma: a gyermekek védelmének rendszere. Pénzbeli és természetbeni ellátások a 'gyermekvédelmi törvényben'.
10.hét	Személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások: gyermekjóléti alapellátások - esélynövelő szolgáltatások: Biztos Kezdet Gyerekházak, Tanoda - kapcsolódás az iskolai szociális munkához.
11.hét	Személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások: gyermekjóléti alapellátások - gyermekjóléti szolgáltatás, család-és gyermekvédelmi szolgálat/központ - kapcsolódás az iskolai szociális munkához.
12.hét	Személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások: gyermekjóléti alapellátások - gyermekek napközbeni ellátása, gyermekek átmeneti gondozása - kapcsolódás az iskolai szociális munkához.
13.hét	Gyermekvédelmi szakellátások: otthont nyújtó ellátás, utógondozói ellátás, nevelőszülők, gyermekotthon, területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás, örökbefogadás stb. - kapcsolódás az iskolai szociális munkához.
14.hét	Gyermekvédelmi gondoskodás: védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel - kapcsolódás az iskolai szociális munkához. Összefoglalás, az iskolai szociális munkás szakember kompetenciái - következtetések.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

A vizsgára bocsátás feltétele az aláírás megszerzése. Az aláírás megszerzésének feltételei: az aktív részvétel, valamint egy házi dolgozat készítése a tárgy keretében tárgyalt témakörökhöz kapcsolódóan. Az elkészítés szempontjairól az első órán lesz szó. A félév folyamán elsajátított ismeretek ellenőrzésére a vizsgaidőszakban megtartott vizsgán került sor, amelynek keretében sor kerül a korábbiakban elkészített interjú megvitatására is.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról
1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

Rácz Andrea: Gyermekvédelmi kerekasztal beszélgetés a „Kinek az érdeke?” – 20 éves a gyermekvédelmi törvény c. konferencián. Párbeszéd 2018/1.sz.

Budai István: Az együttműködő iskolai szociális munkás. Párbeszéd 2019/1.sz.

Homoki Andrea: Az iskolai szociális munkában rejlő lehetőségek a gyermekvédelmi szükségletorientáció alapelveinek figyelembevételével. Párbeszéd 2018/3.sz.

Katz Katalin: Szociális munka, mint hivatásrend. Párbeszéd 2019/3.sz.

Jonkl Marianna: A serdülőkori X60-84 BNO-kódok és ami mögöttük áll. Párbeszéd 2018/1.sz.

Balogh Karolina - Gregorits Péter - Rácz Andrea: A gyermekvédelmi intézményrendszer működési környezetének vizsgálata a 'gyermekvédelem mint szolgáltatás' értelmezési keretrendszer tükrében Esély 2019/3 sz.